

Gij zult geen gesneden beelden maken

Het joodse geloof begint met Abraham die als eerste één god ging aanbidden in plaats van de vele afgoden die zijn vader Terach vereerde. De Israëlieten wilden wel vaak de enige echte God dienen, maar daarnaast ook afgoden vereren voor de zekerheid. Better safe than sorry. Het 'beeldverbod' zoals dat in Exodus 20:3-5 wordt gegeven zegt: "Vereer naast mij geen andere goden. Maak geen godenbeelden, geen enkele afbeelding van iets dat in de hemel hierboven is of beneden op de aarde of in het water onder de aarde. Kniel voor zulke beelden niet neer, vereer ze niet'. Het is dan ook niet verwonderlijk dat in de Islam, de religie die mede is geënt op het jodendom, eveneens een absoluut verbod bestaat op het afbeelden van personen. Alleen in de miniatuurkunst bestemd voor het Perzische hof, de Indiase Moghul vorsten en de elite van het Ottomaanse rijk * zijn personen afgebeeld.

In het Oude Testament manifesteert God zich aan zijn volk in het Woord. God is het Woord, de Logos, zoals het in de oud-christelijke traditie wordt genoemd. Als God het Woord is, is hij niet uit te beelden maar alleen op schrift te stellen, zoals Hij aanwezig is in de tafelen der Wet die Mozes ontving op de berg Sinai.

Het vroege Christendom was eveneens beeldloos. De vroeg-christelijke God van Augustinus is onzichtbaar en onbekend. Maar God is óók een almachtig, alwetend en ondoorgrondelijk wezen door wie je voortdurend in de gaten wordt gehouden. De complexiteit en oneindigheid die aan God worden toegeschreven, lijken elke mogelijkheid van een religieus beeld en dus van religieuze kunst uit te sluiten.

Het is echter ook een algemeen menselijke behoefte om aan die afwezig-aanwezige God een concrete vorm te geven: iets wat je kunt aanbidden, waaraan je iets kunt vragen, iets aan kunt voorleggen. Het concrete beeld is een symbool: het staat voor, verwijst naar.

In de catacomben zijn geen afbeeldingen van God vinden. Hij is verhuld, symbolisch aanwezig in de cirkel, symbool van zijn oneindigheid, als God de Vader, in het kruis als God de Zoon.

Hoe heeft men zich de persoon van God de Vader voorgesteld? Hoe destilleer je een concrete voorstelling uit het veelvoud aan beelden en omschrijvingen waarmee God wordt aangeduid in de bijbel? Een selectie: de opgaande dageraad, licht en heil van de mens, alpha én omega. Hij is en blijft de verborgen God. Zoals Augustinus zei: "Ik zou God nog niet herkennen als ik recht tegenover hem zat". Hoe kun je het verborgene, het niet zichtbare, zichtbaar maken? God wordt ook genoemd Koning van Heel de Aarde, de Eeuwige. Hieruit komt voort het algemeen gangbare beeld van God in de gedaante van

een oude, wijze, eerbiedwaardige man en van God als een machtige, tronende, Zijn Schepping met alles en iedereen er in beheersende figuur.

De eerste Christenen schroomden God de Vader voor te stellen als een grijsaard, want dit zou op de uit het heidendom overgekomen doopleerlingen verwarrend gewerkt hebben. De God van de Christenen die eruit ziet als Jupiter, de oppergod van de Romeinen? Om verwarring te voorkomen beperkte men zich in de vroeg-christelijke tijd tot een zuivere symbolische aanduiding van de Godheid, zoals het aanbrenge van de hand of de arm Gods die uit de wolken reikt of, denk aan het Noach/Zondvloedverhaal, uit een regenboog.

In de Byzantijnse tijd en cultuur, en later in de Grieks-Russisch orthodoxe traditie, krijgt in mozaïeken, op fresco's en ikonen Jezus een uitgesproken goddelijke dimensie: hij wordt de Pantokrator. Hij verschijnt als Albeheerser, in hemelse sferen op een troon gezeten. In zijn strenge blik komt de goddelijke, universeel-kosmische heerschappij van Christus tot uitdrukking.

Pas in de Middeleeuwen, in de 13e eeuw, wordt het type van de eerbiedwaardige grijsaard met lange witte haren en baard algemeen. Wel altijd als twee-eenheid: God de Vader = God de Zoon. In de late Middeleeuwen krijgt God zelfs het gezicht van zijn mensgeworden zoon. Je ziet God, een bejaard man, met het gezicht van een dertiger: zijn zoon Jezus.

In de Renaissance worden de Antieken herontdekt. De cultuur van de Grieken en de Romeinen werd opnieuw geïnterpreteerd en vertaald naar het ideaal van de Renaissance: evenwicht, harmonie. De mens werd in de beeldende kunst meer centraal gesteld. Bij Michelangelo en andere schilders van de Renaissance zien we God de Vader als enerzijds een machtige, de natuur beheersende figuur, die anderzijds zeer menselijk oogt. God wordt volledig gepersonifieerd tot een oude grijsaard. Op het beroemde fresco in de Sixtijnse kapel beeldt Michelangelo God af als het antieke Zeus/Jupitertype: atletisch gebouwd, het bovenlichaam deels ontbloot, golvende grijze lokken. Met een voor zijn vergevorderde leeftijd een opvallend jeugdig gelaat. Hij reikt de jonge Adam de hand. Een symbolische voorstelling: God verbindt zich met de Eerste Mens.

Het in de kunst van de Renaissance ontstane, gevormde beeld van God is geworden tot een archetype. God als de personificatie van een geïdealiseerd oermodel: de strenge vader. Denk je aan God dan zie je automatisch een eerbiedwaardige grijsaard voor je, met een baard en lang, golvend haar, die met een alziend oog vanuit zijn hemelse domein het werelds schouwtoneel gadeslaat. Maar voordat God verdween uit Jorwerd, was Hij allang van het toneel verdwenen in de kunst. Zijn zoon, Jezus heeft het stokje van hem overgenomen.

Henk Blokland

**Leestip: Orhan Pamuk, Ik heet Karmozijn*

Sam Harris
De vrije wil 2016

ISBN 978 – 94 – 92422 - 47 – 2

Dr. Harris is een Amerikaanse filosoof en auteur van een reeks boeken. Zijn werk is in 15 talen vertaald, waaronder het Nederlands.

We kunnen zeggen dat het thema van de vrije wil één van de boeiendste is die mensen bezig houden.

Het is nl. de vraag of wij wel een vrije wil hebben. In het voorwoord bij dit boek geeft prof. Dick Swaab een aantal voorbeelden van experimenten, waaruit blijkt dat de hersenen het bewustzijn net even voor zijn bij het maken van een keuze. Tegelijk denken mensen toch dat zij kiezen.

Hier ligt het probleem met de vrije wil. Harris laat zien dat we wel het gevoel hebben dat we een "ik" zijn dat vrije keuzes maakt, maar dat in feite dat "ik" met die vrije wil een illusie vormt. Ook als we niet van buiten af tot een bepaald handelen worden gedwongen, blijken onze "keuzes" bepaald te worden door allerlei deterministische processen van onze hersenen. Ons gedrag wordt nl. bepaald door allerlei factoren die onze hersenen tot een bepaald handelen voeren.

Toch is strafrecht zinnig. Straffen kan nl. gevaarlijke mensen buiten de maatschappij plaatsen én ze kunnen ertoe leiden dat men niet weer crimineel handelt in de toekomst.

Harris maakt duidelijk dat we het moeilijk vinden aan te nemen dat er geen vrije wil bestaat. Maar zijn betoog is helder en overtuigend.

Er bestaat geen handelend "ik" of een dito ziel. Tegelijk is het wonderlijk hoe gecompliceerd onze hersenen werken. Dat blijft ons boeien.

Harris boek laat ook zien hoe belangrijk milieu, opvoeding en onderwijs zijn bij de vorming van de factoren die onze hersenen tot bepaald gedrag voeren. Die factoren bepalen nl. op welke manier wij zullen handelen.

Harris' boek is een klein, helder geschreven en belangwekkend geschrift.

Nepveu

Gedicht - ENIGE WOORDEN OVER DE ZIEL

*Een ziel heb je zo nu en dan.
Niemand heeft haar ononderbroken
en voor altijd.*

*Dagen en dagen,
jaren en jaren
kunnen zonder haar voorbij gaan.*

*Soms verwijft ze alleen in het vuur
en de vrees van de kinderjaren
wat langer bij ons.
Soms alleen in de verbazing
dat we oud zijn.*

*Zelden staat ze ons bij
tijdens slopende bezigbeden
als meubels verplaatsen
en koffers tillen
of een weg afleggen op knellende schoenen.*

*Bij het invullen van formulieren
en het bakken van vlees
heeft ze doorgaans vrij.*

*Aan een op de duizend gesprekken
neemt ze deel,
maar zelfs dat is niet zeker;
want ze zwijgt liever.*

*Wanneer ons lichaam begint te lijden en
lijden, verlaat ze stilletjes haar post.*

*Ze is kieskeurig:
ze ziet ons liever niet in de massa,
walgt van onze strijd om maar te winnen
en van ons wapengekletter.*

*Vreugde en verdriet
zijn voor haar geen twee verschillende
gevoelens.
Alleen als die twee zijn verbonden,
is ze bij ons.*

*We kunnen op haar rekenen
wanneer we nergens zeker van zijn,
maar alles willen weten.*

*Wat materiële zaken betreft
houdt ze van klokken met een slinger
en van spiegels, die vlijtig hun werk doen,
ook wanneer niemand kijkt.*

*Ze vertelt niet waar ze vandaan komt
en wanneer ze weer van ons verdwijnt,
maar lijkt zulke vragen beslist te verwachten.*

*Het ziet er naar uit
dat net als wij haar
zij ons ook
ergens voor nodig heeft.*

Uit: Verzamelbundel Einde en begin (2007)

Vertaling: Gerard Rasch

Dit gedicht van **Wisława Symborska** is op verzoek van onze gesprekskring. Op bladzij 111 uit het boek *Religie voor Atheïsten*, van Alain de Botton, dat nu besproken wordt, kwam de ziel ter sprake. Ik wens u veel leesplezier met deze wijze woorden van de dichteres.

Elske Bast-Fokkema

MAJELLAKAPEL
Naarden Bussum

Een nieuw begin...

Op **27 augustus** is het zover: na een lange periode waarin we de diensten steeds in andere kerkgebouwen hadden (heel fijn, dat dat kon!) kunnen we nu weer in onze eigen kerkzaal terecht. Wat is er hard gewerkt, al deze weken in augustus: voorbereidende werkzaamheden, zoals het verwijderen van de vloerbedekking en de plaatjes waarin de banken vastgezet werden, het aanleggen van een nieuwe ringleiding, er is een nieuwe geluidskabel onder de vloer doorgetrokken, luikjes in de vloer (waaronder stopcontacten zitten) zijn vernieuwd, en zo nog heel veel meer. Heel veel dank aan de mensen van de bouwcommissie, die zich erg hebben ingezet (Huub, Louis, Jack, om een paar namen te noemen). Dat geldt natuurlijk ook voor het bestuur (met een bijzonder compliment aan het adres van Jan Vos). Het eigenlijke schilderwerk is uiteraard door een schildersbedrijf gedaan. Over de kleur van de vloer is overleg geweest met een consulente van een restauratie-adviesbureau met ervaring speciaal op het gebied van monumenten. Het zal allemaal wennen zijn, maar we hopen dat het resultaat zo mooi zal zijn als wij verwachten!

Marijke Katerberg-Muns

Bij de zondagse bijeenkomsten

Zondag 27 augustus

We maken er een feestelijke dienst van met als thema 'Welkom'. Peter Korver is de voorganger en Reina Boelens zingt. Nico Strubbe zal het orgel of de piano bespelen.

Zondag 3 september is er een bezinningsbijeenkomst. Rob Nepveu heeft deze morgen als thema: "Wat we over boven zeggen, wordt door beneden beleefd en bedacht".

Zondag 10 september zal mw. ds. A. van der Wijk voorgaan in een gecombineerde dienst met de leden van de Doopsgezinde gemeente. Nico Strubbe is de organist.

Zondag 17 september

We ontvangen vanmorgen de leden van de NPB afd. Huizen en Laren, Blaricum en Weesp. Peter Korver heeft als thema gekozen 'de betekenis van trouw'. Wim en Marja Theunissen, vrienden van onze afdeling, zullen enkele liederen zingen.

Zondag 24 september is mw. drs. M.T. Bregman de voorganger en Nico Strubbe de organist.

Zondag 1 oktober zal ons lid, dr. J.B. le Grand de gastspreker zijn. Marcus van der Heide begeleidt ons op het orgel.

Activiteiten

Gespreksochtend: Het Oerboek

In het afgelopen seizoen hebben we een aantal ochtenden ons verdiept in Het Oerboek van de Mens. De evolutie en de bijbel. De auteur, Van Schaik, is een gerenommeerd primatoloog en doceert evolutiebiologie in Zurich en noemt zich agnost. Hij ging onbevangen en met stijgende bewondering de confrontatie met de Bijbel aan. Religie is volgens Van Schaik een onuitroeibaar, want menselijk verschijnsel. Met instemming haalt Van Schaik collega primatoloog De Waal aan: "Moderne atheïsten die vol blijven houden dat alleen empirische feiten tellen, hebben veel weg van lieden die voor een bioscoop staan om bezoekers die net de film Titanic hebben gezien te vertellen, dat Leonard DiCaprio helemaal niet met het schip in de diepte is verdwenen!"

In zijn paperback loopt Van Schaik samen met de Duitse historicus en journalist Kai Michel (1967) bijna alle bijbelverhalen door op zoek naar algemene waarheden over de mens en over de culturele ontwikkeling in de afgelopen duizenden jaren. Het is een totaal andere aanpak dan de gebruikelijke bijbelanalyses, waarin meestal literaire verhaalstructuren of de historische ontstaansomstandigheden centraal staan. In een laatste bijeenkomst die wij aan het werk besteden, staan alle vragen en opmerkingen die u (nog) heeft centraal.

Datum: dinsdag 29 augustus

Tijd: 10.30 – 12.00 uur

Literatuurkring: De Bovenbazen

Het nieuwe seizoen starten we met het lezen van een verhaal van Marten Toonder, *De Bovenbazen*. Dat is een deel uit de Bommelsaga. Hoewel het verhaal - ooit als dagstrip in de NRC - dateert van 1963, is het een verrassend actuele vertelling. Vanaf de eerste zin ('Het is in de wereld ongelijk verdeeld; sommige lieden hebben niets en andere hebben alles') ontrolt De bovenbazen (1963/'64) zich als een briljante satire op het ongebreidelde kapitalisme en de cultuur van fusies en overnames. Door een bijzonder toeval gaat Ollie B. Bommel ('OBB') tot de bovenste tien behoren, de bovenbazen. Maar de zakelijke instelling van OBB verschilt nogal van die van de andere bovenbazen; met wat zijn medebazen als 'ragfijn spel' beschouwen, werkt hij met het aardmanne-tje Pee Pastinakel samen om het ecosysteem van de ondergang te redden. In

6 - **Naarden Bussum**

combinatie met het archaïsche woordgebruik en de tekeningen een bijzonder verhaal en een bijzondere leeservaring. Eén van de vragen die aan de orde zal komen is: is het terecht dat Marten Toonder nooit een literaire prijs heeft gekregen omdat hij geen literatuur maar 'stripverhalen' schreef?

Datum: dinsdag 19 september

Tijd: 10.30 – 12.00 uur

Rond om het Licht

Vrijdag 29 september van 19.30 tot 20.15.

Het thema van die avond is ***Een nieuw begin.***

September is een soort nieuw begin. Net als 1 januari geeft het na de zomervakantie een frisse-start-gevoel.

In de praktijk maken we vaker en op geregelde tijden in ons leven een nieuw begin: een nieuwe dag, een nieuw jaar na een verjaardag, een nieuwe baan. Maar soms gebeurt er iets en kunnen we door moeilijke en emotionele gebeurtenissen tot de conclusie komen dat het tijd wordt om het roer om te gooien, kortom voor een nieuw begin, maar dat moet je durven.

Iedereen heeft een eigen voorstelling van “een nieuw begin” en de meeste mensen beginnen er niet aan. Aan de ene kant omdat ze misschien niet de behoefte hebben en aan de andere kant omdat ze niet durven. Toch, als je in een situatie komt dat je voelt dat iets moet gebeuren, kan loslaten, afsluiten en opnieuw beginnen hét moment in je leven zijn.

Kom vertel en luister naar elkaar bij Rond om het Licht.

Fancy Fair

Op 21 oktober a.s. wordt ook dit jaar weer een fancy fair georganiseerd.

Nadere informatie hierover volgt in het volgende nummer van Op Weg.

Leuke en praktische spullen zijn vanzelfsprekend weer erg welkom!

De datum waarop u uw spullen kunt inleveren is **maandag 4 september**

vanaf 14.00 uur tot 15.00 uur bij het kerkgebouw.

Veel dank alvast.

De Fancy Fair commissie

Overige berichten

Boekenkastje gezocht

Regelmatig worden boeken in de koffiekamer neergelegd tijdens een gesprekskring bv., en daar wordt ook regelmatig wat van verkocht. We zijn nu op zoek naar een kleine boekenkast, pakweg zo'n 90 cm breed en 120 cm hoog, om in de koffiekamer naast de piano te zetten. Boeken daaruit kunnen dan worden gekocht, ook bv. door huurders (er komt een doosje in te staan waar men geld in kan doen, de prijzen staan voorin de boeken). Liefst een kastje op wieltjes, of waar wieltjes onder kunnen, zodat het evt. gemakkelijk te verplaatsen is. Heeft iemand zo'n kastje over, dan houden we ons aanbevolen

Vredesweek 2017 (16 t/m 24 september)

In onze regio Naarden, Bussum, Hilversumse Meent staan in dit kader enkele activiteiten gepland.

Op zondag 17 september is er een **Oecumenische Viering** in de Wilhelminakerk aan het Wilhelminaplantsoen. **Aanvang 10.00 uur.**

Het thema luidt: **'De kracht van verbeelding'**

Voorgangers zijn: mw. ds. Heleen van Beelen (Protestantse Gemeente Bussum) en ds. Willy Metzger (Evangelisch-Lutherse gemeente Het Gooi).

Organist is de heer Bram Brandemann.

Kinderen zijn welkom in kerk of opvang.

Het **Avondgebed voor Vrede** is op woensdag 20 september om **19.30 uur** in de **Maria / Koepelkerk**, Brinklaan 42 te Bussum.

Vrede in de wereld lijkt verder weg dan ooit. Bidden om vrede lijkt zinloos.

Maar als zelfs het bidden om vrede verstomt, vervliegt alle hoop dat vrede ooit werkelijkheid zal worden. Misschien is het zoals Albert Einstein zegt: 'Bidden verandert de wereld niet, maar bidden verandert de mens en de mens verandert de wereld.'

Werkgroep Oecumenische Vieringen

Werkgroep Avondgebed voor Vrede van de Raad van Kerken Naarden, Bussum, Hilversumse Meent

Middagpauzediensten in de Koepelkerk (Mariakerk)

Elke donderdag – markttag – staan de deuren van de Mariakerk/Koepelkerk van 10.00 uur tot 15.00 uur open. Iedereen mag er binnenlopen om een kaarsje te branden, of even een moment tot rust te komen.

Verder is er elke donderdag om 12.30 uur een middagpauzedienst. Deze diensten, die een half uur duren, zijn door iedereen te bezoeken. Voorgangers uit

diverse gemeentes uit Bussum en omgeving verlenen hieraan hun medewerking. Vanaf 12.00 uur is er orgelmuziek te beluisteren.

De voorgangers tijdens deze bijeenkomsten zijn op: 31 aug. hr. D. Koren; 7 sept. ds. S. de Jong; 14 sept. ds. W. Metzger; 21 sept. hr. D. Vogelpoel; 28 sept. ds. N. den Bok.

De Gespreksmiddagen voor Ouderen worden gehouden in de kapel van de Antonius Hof, Lange Heul 32 in Bussum. Aanvang 14.30 uur.

Op dinsdag 26 september vertelt de heer Norman Vervat over het leven en werk van de bijzondere architect Willem Marinus Dudok (1894 - 1974).

Poetsen

Op vrijdag 15 september wordt er weer schoongemaakt in de kerk. U bent van harte welkom om mee te helpen. We beginnen om 9.30 uur. Carla Welker, tel. 69 41 823

Collectanten

Indien u verhinderd bent, dan graag zelf de vervanging regelen.

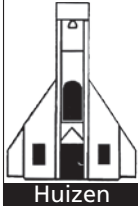
De collectanten verzorgen ook de koffie en hun wordt vriendelijk verzocht om uiterlijk om 10.00 uur aanwezig te zijn.

27 aug.	Hanneke en Louis van Beek	tel. 035 – 69 48 030
3 sept.	Marianne Schilt	tel. 035 – 62 25 682
	Nel van Gooswilligen	tel. 035 – 69 48 403
10 sept.	Nelie Hofman	tel. 035 – 69 30 478
	Elly Tibboel	tel. 035 – 69 12 339
17 sept.	Ineke Meeuwis	tel. 035 – 52 62 135
	Bep Topma	tel. 035 – 69 47 858
24 sept.	Henny en Girma Adea	tel. 035 – 68 38 358
1 okt.	Hanneke en Louis van Beek	tel. 035 – 69 48 030

Autodienst

Als u gebruik wilt maken van de autodienst, dan één van de onderstaande personen bellen, bij voorkeur uiterlijk zaterdag vóór 19.00 uur.

Nel van Gooswilligen	tel. 035 - 69 48 403 in september
Ruurt Hazewinkel	tel. 035 - 69 20 993 in oktober
Gerrit Katerberg	tel. 035 - 69 34 276 in november

Van het bestuur

Op tafel staat een grote bos zonnebloemen. Op weg naar huis vanaf ons vakantieadres in het zonnig zuiden zag ik velden met nog nauwelijks - het was dan ook nog vroeg in het zomerseizoen - uitgekomen bloemen. Als ik die prachtige gele bloemen zie, denk ik met heimwee terug aan de zon die me daar tot op het bot heeft verwarmd. En nu, na de rust van de vakantie, komt alles weer langzaam in beweging. Het nieuwe seizoen van ons culturele programma, wat na weken van voorbereiding in het voorjaar eindelijk in de vorm komt te staan met lezingen en concerten. En dat geldt natuurlijk ook voor de ontmoetingen op zondagmorgen, waar de voorgangers steeds weer opnieuw een vorm of thema moeten bedenken, waar wij geïnspireerd en gevoed door hopen te raken. En de pastorale zorg die Joke Werner-van Slooten aan onze leden gaat geven, wat ook nu na de vakantieperiode, (nog) meer vorm aan gaat nemen. Al die dingen die, zoals in de natuur in de knop zaten, komen nu na de zomer tot wasdom. Het is oogsttijd!

En dan... ik weet niet of je in deze zin ook van oogsten kunt spreken, maar ik wil het ook niet onbenoemd laten: op 22 augustus vierde Elske Bast, onze zeer gewaardeerde gastvoorganger, haar 60-jarig huwelijk met haar man Jan, ergens op een camping in het land met kinderen en kleinkinderen. Met deze liefdevolle mijlpaal feliciteren wij hun van harte.

Maria Hockers-Maijer

Zondag 3 september 10.30 uur – Ontmoeting met Elske Bast- Fokkema

Oude beelden spreken een nieuwe taal. Vooruitlopend op de lezing van 26 september door Laurens ten Kate kwam ik op bovengenoemd thema. Mensen geven zin aan hun bestaan in beelden, lees ik in de vooraankondiging. De evangelist Johannes gebruikt in het aan hem toegedichte vierde evangelie ook veel beeldtaal. Hij baseert deze op verhalen uit het eerste testament. In Joh. 10 legt hij o.m. Jezus de metafoor DEUR in de mond. Wat hebben deze oude beelden ons nu, in de 21 e eeuw, te zeggen? Op deze vraag hopen we een antwoord te vinden.

Zondag 17 september 10.30 uur – Klankschalen en meditatie

Het is inmiddels Michaels tijd*: moed- kracht om jezelf te vinden om in je spiegel te durven kijken.
In deze tijd regent het ook werkelijk ijzer op aarde.

De advent is aankomend, langzaam vordert de tijd om weer naar binnen te keren naar stilte en wijsheid in jezelf.

** Als de eerste kosmische 'sterrenregen' half augustus valt en onze atmosfeer met het kosmische meteorijzer gereinigd wordt, neemt de Michaels-tijd een aanvang. De Michaels-tijd strekt zich dan uit van midden augustus tot aan de Adventstijd.*

Activiteiten

Zondag 24 september om 15.00 uur **Een feestelijke begin van het culturele programma met Theater Draad**

Theater Draad maakt terugspeeltheater, een vorm van improvisatietheater die gebruik maakt van verhalen uit het publiek. De acteurs en muzikanten zetten dat ter plekke om in theater, de ene keer meer beeldend, de andere keer meer verbaal of muzikaal. Draad speelt overal waar mensen tijd en ruimte maken om persoonlijke verhalen uit te wisselen.

Met zo min mogelijk middelen en met optimaal improvisatietalent zetten de acteurs en muzikanten de verbeelding aan het werk; daar is alles mogelijk! Draad gaat de diepte in; het weerspiegelt wat wij als mensen met elkaar gemeen hebben in plaats van wat ons van elkaar onderscheidt. In het individuele verhaal schuilt het universele verhaal, dat waar we ons ten diepste in kunnen herkennen. De kunst is om dit op luchtige wijze te belichten. Lachen is herkennen, ontroering ook.

Gratis toegang, na afloop is er voor iedereen een hapje en een drankje.

Dinsdag 26 september om 20.00 uur **Lezing 'Van de wereld...Vrijzinnige reflecties over verbeelding in de 21ste eeuw' door Laurens ten Kate**

We leven in een visuele cultuur. Beelden zijn minstens zo belangrijk als woorden en teksten. De digitale media versterken deze ontwikkeling. Maar beelden zijn meer dan boodschappen waardoor we geïnformeerd worden, ze zijn meer dan producten die we consumeren. Beelden zijn werelden op zich, waaraan we ons tijdelijk overgeven. Beelden doen iets met ons. Aan de hand van de expositie 'Van de wereld', die hij samen met beeldend kunstenaars Harry Haarsma en Robert Zandvliet in 2016 maakte, neemt Laurens ten Kate u mee in een zoektocht naar moderne verbeelding. Daarbij laat hij zien hoe mensen in beelden zin geven aan hun bestaan. Dat noemt hij de 'vrijzinnige conditie' van onze tijd.

Ten Kate is bijzonder hoogleraar vrijzinnige religiositeit en humanisme aan de Universiteit voor Humanistiek te Utrecht. Hij publiceerde vorig jaar *De vreemde vrijheid. Nieuwe betekenissen van vrijzinnigheid en humanisme in de 21ste eeuw* (Amsterdam: Sijbolet). Toegangsprijs: € 7,50

Van de redactie

Van die momenten...

Kent u ook momenten van lichtelijke ontzetting, waarna je een beetje verbluft achterblijft?

Ik zal u met een paar voorbeelden vertellen wat ik bedoel: op een zonnig zomerdag zat ik op mijn terras achter het huis met een stapel boeken naast mij. Ik had vakantie en ging er niet op uit. Ik meen me te herinneren dat mijn toen nog jonge dochter op een paardenkamp zat omdat zij dol was op paardrijden en ik niet.

Ik zat dus met die stapel boeken. Ik was aan het lezen en hoor op de achtergrond een vliegtuig. Plots realiseerde ik me dat ik dat vliegtuig niet kon horen als dat geluid niet opkwam in de stilte. Ik zat perplex! Ik ging letten op alle geluiden, het verkeer, vogels die zongen, spelende kinderen: alles was te horen in die achtergrond van die diepe ons omvattende stilte.

Vervolgens vroeg ik mij af, hoe hoor ik dat? Nu zult u zeggen, met je oren natuurlijk! Maar dat was niet zo, want dan komt het geluid van buitenaf en zo hoorde ik het niet. Het geluid zat in mij. Dat was wat!

Terwijl ik dit aan het schrijven ben krijg ik, heel toevallig, een bericht van de bibliotheek dat ik het aangevraagde boek *'Stilte als antwoord'* van Sara Maitland kan afhalen. En ik begin meteen te lezen. En tot mijn stomme verbazing staat er praktisch in het begin van dit boek: *In onze met geluid geobsedeerde cultuur vergeet je makkelijk hoeveel van de voor ons onmisbare natuurlijke krachten stil zijn – zwaartekracht, elektriciteit, licht, getijden, groei van bomen, planten, bloemen en gewassen. En dan het ongezien en ongehoorde draaien van de kosmos. De aarde draait, snel ook. Zo'n 1.700 kilometer per uur om zijn eigen as (bij de evenaar); hij draait om de zon met 107.218 kilometer per uur. En het hele zonnestelstel draait door het draaiende melkwegstelsel met een snelheid waarover ik nauwelijks durf na te denken. De dampkring van de aarde draait mee, daarom voelen we niet dat de aarde draait. Het gebeurt allemaal in stilte. En dan is er nog biologische groei, cellen delen, sappen vloeien, energie stroomt trillend door de aarde, zonder het minste geluid.*

Het is bijna niet te bevatten die 'woest' draaiende bol, maar dat besef gebeurde op een ander moment. Ik reed op een avond naar huis, na mijn yogales. Ik doe dat al jaren om een beetje soepel te blijven en de meditaties die erbij horen houden me 'op één lijn'. Daarmee bedoel ik dat ik kan verdwalen in

gedachtecronkels en na de yogales ben ik weer even uit mijn hoofd, dan ben ik weer geaard, zoals dat daar genoemd wordt. Eén geheel, lichaam en geest. Ik rijd dus naar huis en zie een verkeersbord, niks bijzonders. Maar ineens zie ik dat bord op onze aardbol staan. Ergens op die bol reed ik langs dat bord via een rotonde op weg naar huis. Het was een verbijsterende sensatie, dat kan ik u zeggen.

Moet u zich eens voorstellen: u zit nu met Op Weg in handen, misschien in een comfortabele stoel in uw huis, en u heeft in dát huis een plekje op die gigantische draaiende bol die in het luchtledige hangt! Dat is toch niet voor te stellen? Dat we er niet vanaf vallen! Dat komt door de zwaartekracht zult u zeggen. Zeker, we kunnen niet ontsnappen!

En toch... ik vind het een mysterie: dat kleine plekje van ons eigen bestaan, een bol waarop een hoeveelheid wezens met miljarden dromen en verhalen kortstondig op deze bol verblijven en van alles doen: grasmaaien, rijden, fietsen, springen, spelen, vechten of liefhebben, ik noem maar wat op. Het enige wat dan toch overblijft is verwondering?

'What a wonderful world' om het met Louis Armstrong te zeggen...

Maria Hockers-Maijer

Overige berichten

Verhuisbericht

Een van onze leden, Magda van Vliet, is op 20 augustus verhuisd naar woon-zorgcentrum De Wilgenhoeve in Hei en Boeicop, waar zij dichterbij haar dochter woont. Magda vertelde mij vanmorgen dat zij vanaf dat zij op de Händellaan in Huizen kwam wonen, wat 60 jaar geleden is, meteen lid is geworden van toen nog de NPB. Het adres van Magda is: De Wilgenhoeve, Hei- en Boeicopseweg 66A – app.1 , 4126 RK Hei en Boeicop. Magda heeft daar een eigen kamer met telefoon: 0345-565021.

'Mythen' van Karen Armstrong in de gesprekskring

In de gesprekskring o.l.v. Elske Bast-Fokkema is ruimte gekomen voor nieuwe leden. We gaan, waarschijnlijk in oktober, dit boek van Armstrong bespreken. De definitieve datum wordt in de volgende editie van Op Weg bekend gemaakt. Wie mee wil doen is van harte welkom en kan voor verdere informatie terecht bij elske.bast@xs4all.nl

Inleveren kopij

De redactie vraagt uw kopij voor het oktober-novembernummer 2017 uiterlijk 15 september per e-mail te sturen naar Maria Hockers-Maijer, e-mail: maria@hockersenmaijer.nl

Van de bestuurstafel

We kunnen met genoegen terugkijken op een zeer geslaagd Zomeruitje. Na een mooie tocht over de Utrechtse Heuvelrug, bracht onze touringcar ons via een prachtige route lang de Langbroekerwetering naar Maarsbergen, waar we te gast waren in Partycentrum De Weistaar. De royale koffietafel hebben we alle eer aangedaan. Moe maar tevreden keerden we na een lange dag huiswaarts. A good day was had by all, zoals de Engelsen het zo mooi kunnen zeggen.

In september zullen alle leden en vrienden van onze afdeling en geloofsgemeenschap een overzicht ontvangen van de geprogrammeerde diensten en activiteiten op beide locaties.

Dit overzicht bestrijkt de komende vier maanden: september, oktober, november en december. In december verschijnt een overzicht van diensten en activiteiten voor het jaar 2018.

Zoals bekend zullen in 2018 de tweewekelijkse diensten in Weesp worden gecontinueerd. In Laren zal een keer

per maand een religieuze bijeenkomst worden gehouden.

Op woensdag 13 september is in Weesp de eerste Koffieochtend van het nieuwe seizoen: 'Bijpraten en vooruitblikken'. Ook de toekomst van onze afdeling en de ontwikkelingen op beide locaties zullen bij deze bijeenkomst worden besproken. Het bestuur en Ineke van de Kuil zullen hierbij aanwezig zijn. In Laren zal, op een nog te bepalen later moment, een vergelijkbare bijeenkomst plaatsvinden.

We zijn een geloofsgemeenschap. Het woord gemeenschap wil ik hier benadrukken. Een gemeenschap is een groep mensen die leven vanuit gedeelde waarden en zich verbonden voelen met elkaar. Onze gemeenschap telt vele ouderen. Er zijn leden die al meer dan 50 jaar in de Van Houtenkerk of het kerkje aan de Velthuisenlaan deelnemen aan de diensten en activiteiten. Voor alle leden en vrienden geldt dat het sociale contact als belangrijk en waardevol wordt ervaren.

Gezien de gevorderde leeftijd van het merendeel van onze leden vervult het

pastoraat een belangrijke functie. Regelmatige contacten van Ineke van de Kuil met de leden en vrienden het pastoraat achten wij belangrijk. Deze contacten, telefonisch of anderszins, hoeven niet per definitie pastorale gesprekken te zijn. Op zijn tijd belangstelling tonen, even informeren hoe u het maakt, een gezellig gesprekje: alles is mogelijk. Als u daar behoefte aan heeft, kunt u te allen tijde een afspraak maken voor een wat langer gesprek bij u thuis. Ook zal Ineke, zoals we dat van haar gewend zijn, aan de de Koffieochtenden in Weesp, de Theemiddagen in Laren, en overige activiteiten deelnemen. Ook deze gelegenheden zien wij, Ineke en bestuur, als waardevolle contactmomenten.

Op **zondag 17 september** zal er weer een **Triodienst** worden gehouden in de **Majellakapel in Bussum**. Ds. Peter Korver zal voorgaan in deze gezamenlijke dienst van de drie afdelingen van Vrijzinnigen Gooi-Noord. Het thema voor deze dienst zal zijn: "De betekenis van trouw".

Rust noch duur

Rust is, zeker in deze tijd waarin iedereen het drukdrukdruk lijkt te hebben, een kostbaar goed. Kijk om u heen: veel mensen hebben rust noch duur. Eerst een misverstand uit de weg ruimen. Rusten is niet iets passiefs. Rust draait om herstel, om vernieuwing en de voorbereiding op een nieuwe periode van inspanning.

Er zijn verschillende domeinen in je leven die rust nodig hebben. De vier belangrijkste gebieden zijn die van lichamelijk, intellectueel, relationeel en spiritueel herstel.

Wanneer het lichaam rust nodig heeft, meldt het zich wel. Als het goed is geeft het een signaal af: ho, stop, even rust!

Het gaat mijns inziens te ver om kritiekloos de stelling van prof. Dick Swaab te onderschrijven, 'Wij zijn ons brein', maar het brein is ontegenzeggelijk het belangrijkste lichaamsdeel. Juist hersenen hebben een grote behoefte aan rust. In minstens twee vormen: we moeten ervoor zorgen dat we voldoende slaap krijgen en ... we moeten vooral meer dagdromen, mijmeren en reflecteren. Wat dit laatste betreft zijn ouderen misschien in het voordeel. Hoe ouder je wordt, hoe vaker je gedachten een eigen koers volgen en je in gedachten teruggaat naar toen en daar, en je reflecteert op hoe het was of hoe het had kunnen zijn als ...

Een goede nachtrust is essentieel voor ons welbevinden. Als je uitgerust bent kijk je anders tegen de dag aan. Je bent optimistischer, je bent helderder, je neemt betere beslissingen. Je bent actiever, er komt meer werk uit je handen en, last but not least, je weerstand wordt groter: je kunt meer aan. Maar slapen alleen is niet genoeg voor de grijze cellen. Ook overdag hebben ze behoefte aan rustperiodes. Volgens hersenonderzoekers moeten we meer

dagdromen. Gewoon in de tuin gaan zitten of een wandelingetje maken, dore blaadjes uit de planten in de vensterbank plukken en de planten vooral niet te veel, maar ook niet te weinig water geven, en daarbij je gedachten de vrije loop laten. Wanneer je dat doet zijn je hersenen minder bezig met het verwerken van impulsen uit de omgeving en meer met het ordenen en verwerken van opgeslagen informatie.

Zolang je dagdromen niet te negatief worden, zijn ze goed voor je zelfbeeld, voor je geheugen, je zelfactivering: je hebt weer zin om aan iets te beginnen. En ze zijn ook goed voor je motivatie. Een dagdroom kan ook zijn 'Wat zal ik vanavond eens gaan eten? ... Misschien wel sperziebonen'. Dus, als ik vanavond sperziebonen wil eten, moet ik nú boodschappen gaan doen. Hel lijkt er op dat echt rusten eigenlijk hard werken is. Werken, ja, maar van het goede soort: ontspanning door inspanning. Geen rust noch duur, maar rust die duurt.

Toon Tellegen reflecteert op 'liefde'

Mannen, vrouwen

*Ik zag mannen, vrouwen, die van iemand hielden,
kinderen die van iemand hielden,
onbekenden, ontheemden die van iemand hielden*

ik zag niemand die niet van iemand hield

*ik zag het aan hun ogen,
hun manier van lopen,
en ook hun onhandigheid
en hun telkens even, onverhoeds terugkerende, vlijmscherpe
onzekerheid*

*ik ging naar huis en keek in de spiegel
vroeg mijzelf voor de duizendste keer:
'en jij? houd jij van iemand?
houd jij echt van iemand?'*

*ik kneep mijn ogen dicht
en leunde met mijn hoofd tegen de spiegel.*

(2014)

Overdenkingen

Zijn wij het hoogtepunt van de evolutie of komt er na ons een post-mens?

De ene mens superieur aan de andere? Wat nou.
We bloeden allemaal hetzelfde.

Wordt beschaving bepaald door het precare evenwicht tussen wat men begeert en een verstandige omgang met die verlangens?

Schaamte is een vorm van narcisme. Het is de reactie op een gevoel, gedachte of daad die je kwetst in je zelfbeeld: je blijkt een minder goed mens te zijn dan je dacht.

Berichten van de locatie LAREN

In de maand september zijn er geen bijzondere activiteiten gepland. De eerste activiteit zal zijn de Zangmiddag met Theo Wijnen op woensdag 18 oktober. Genesis, het eerste boek van de bijbel, blijft fascineren. De dienst van 20 augustus stond in het teken van het Scheppingsverhaal, Genesis 1 en 2. Het thema van de overdenking was 'Verwondering over het mysterie van het bestaan'. In de Dienst voor en door leden op zondag 1 oktober, staat een andere geschiedenis uit Genesis centraal: het spannende en diep-menselijke verhaal van Jozef en zijn broers, te vinden in Genesis 37-45. De Preek van de leek heeft als thema 'Verzoening'.

Berichten van de locatie WEESP

Zanggroep

De bijeenkomsten van de zanggroep in de maand september staan gepland op de donderdagen van 1 en 15 september, beide van 13.30 tot 15.30 uur. Ingang: Nieuwstraat 72.

Diensten september 2017

Zondag, 10 september: Drs.H.Schram, Baarn.

*sleuteldienst: dhr.T.Pels;

* dienst: mw.R.Pels-Broekhuizen en dhr.T.Pels.

Zondag, 24 september: ds.mw.I.Hörst, Ede.

*sleuteldienst: dhr.R.van Koolbergen;

* dienst: mw.G.van Koolbergen en dhr.R.van Koolbergen.

Koffieochtend woensdag 13 september 2017

Op woensdagmorgen 13 september houden we onze eerste koffieochtend van het nieuwe seizoen. We praten gezellig bij onder het genot van een kopje koffie of thee met iets lekkers erbij en kijken ondertussen vooruit naar het programma voor het komend seizoen.

Vanaf 10.00 uur staat de koffie/thee klaar. Plaats van samenkomst: de consistoriekamer van de Van Houtenkerk, Ingang Nieuwstraat 72.

Muziek

Denk eens na over mooie muziek,
zo prachtig en af en toe zo ludiek.
Het brengt je in de stemming die je wilt,
daarom is muziek soms woest en wild.

Soms word je door muziek heel blij,
ook verdriet hoort daar wel eens bij.
Maar mooie muziek komt vaak in je leven,
wanneer je dat zelf maar aan wilt geven.

Zuivere klanken, die wonen in je hart,
soms door liefde, soms door smart.
Maar altijd zullen ze op de achtergrond zijn,
de ene keer bij vreugde en andermaal bij pijn.

Ik hoop dan ook dat muziek de liefde geeft,
waar ieder mens in deze wereld voor leeft.
En dat men zich daaraan kan verwarmen,
in elkanders eerlijk toegestoken armen.
PARC.

Vrijzinnigen Naarden-Bussum

Kerkgebouw 'Majellakapel', Iepenlaan 26, 1406 PW Bussum

Telefoon 035 691 35 48

Website: www.npbbussum.nl

Voorganger: Ds. P.J.C. Korver, Verlengde Fortlaan 104, 1412 EA Naarden

e-mail: peterkorver@upcmail.nl Telefoon 035 88 77 892

Pastoraal medewerker: Mw. J. Werner-van Slooten,

Nwe Hilversumseweg 18 B 1406 TE Bussum

e-mail: info@zininzicht.nl Telefoon 035 69 80 908

Adviseur: Dr. R.M. Nepveu, Kuijperlaan 21, 1412 EV Naarden

Telefoon 035 694 37 71

Voorzitter: Mw. M. Katerberg-Muns, e-mail: gkaterberg@solcon.nl

Telefoon 035 693 42 76

Secretaris: Hr. J. Vos, Gooilandweg 120, 1271 LA, Huizen

e-mail: majellakapel@gmail.com Mobiel 06.12.95.00.59

Penningmeester: Vacant

Administrateur: Hr. H.F.A. Hockers, Zomerkade 362, 1273 SX Huizen

Telefoon 035 52 31 992. e-mail info@hockersenmaijer.nl

Bank: Rekeningnummer NL71ABNA0554 4299 42

of Rekeningnummer NL25INGB 0000 0038 38.

t.n.v. Vrijz. Geloofsgemeenschap NPB afd. Naarden-Bussum te Bussum

Verhuur: Jan Vos, e-mail: Majellakapel@gmail.com Mobiel 06 315 315 96

Redactie: Mw. P. van Gooswilligen-de Klerck, e-mail: nel@vangooswilligen.nl

Vrijzinnigen Huizen

Kerkgebouw 'De Engel': C. Francklaan 13, 1272 EC Huizen

Telefoon 035 52 54 754. info@engel-huizen.nl

Website: www.engel-huizen.nl

Pastoraal medewerker: Mw. Joke Werner-van Slooten

Telefoon 035 69 80 908. e-mail: info@zininzicht.nl

Voorzitter: Mw. Maria Hockers-Maijer, Zomerkade 362, 1273 SX Huizen

Telefoon 035 523 19 92. e-mail: maria@hockersenmaijer.nl

Secretaris: Mw. Willy Schoeman, telefoon 035 533 64 83

e-mail: willy.schoeman@casema.nl

Penningmeester: Hr. Huib Hockers, telefoon 035 523 19 92

e-mail: info@hockersenmaijer.nl

Bank: NL15INGB0000237691 t.n.v. NPBAfdHuizen

Algemeen bestuurslid: Hr. Gerard Knoop, Noolseweg 11, 1261 EA Blaricum

telefoon 06 54 70 65 59. e-mail: g.knoop@xs4all.nl

Verhuur: Mw. Marilou van Vlaardingen, van Treslongstraat 2, 1272 AP Huizen

Telefoon 526 31 05. e-mail: verhuur@engel-huizen.nl

Redactie: Maria Hockers-Maijer; e-mail: maria@hockersenmaijer.nl

DE GROOT UITVAART

- **Dag & Nacht bereikbaar**
- **Speciale familiekamers**

De Groot Uitvaart, Havenstraat 23-25, 1271 AB Huizen,
telefoon (035) 525 43 63, www.degrootuitvaart.nl

Ruim 120 jaar de Uitvaartverzorgers voor het Gooi en Omstreken

Miriam

Niels

Van Vuure

Begravenis en Crematie Onderneming

Dag en nacht bereikbaar

(035) 624 75 31

www.vanvuure.nl